

Duration 3 hours वेळ ३ तास

Marks 100 गुण १००

All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

Each question carries 20 marks. प्रत्येक प्रश्नाला २० गुण आहेत.

All questions have internal options. प्रत्येक प्रश्नाला अंतर्गत पर्याय आहेत.

1 a Discuss Mahadev Govind Ranade's concept of the state and its role in economic and social development.

महादेव गोविंद रानडे यांच्या राज्याच्या संकल्पनेची व सामाजिक आणि आर्थिक विकासातील त्याच्या भूमिकेची चर्चा करा.

Or किंवा

1 b Explain Mahatma Gandhi's vision of the state and its relationship with Swaraj and Ramrajya.

महात्मा गांधींच्या राज्यविषयक दृष्टिकोनाची आणि स्वराज्य व रामराज्याशी असलेल्या संबंधांची स्पष्ट व्याख्या करा.

2 a Critically examine Rabindranath Tagore's critique of Western nationalism and his vision of universal humanism.

रवींद्रनाथ टागोर यांनी पाश्चिमात्य राष्ट्रवादावर केलेल्या टीकेचे आणि त्यांच्या वैश्विक मानवतावादाच्या दृष्टिकोनाचे समीक्षात्मक परीक्षण करा.

Or किंवा

2 b Analyse Vinayak Damodar Savarkar's concept of Hindutva and its impact on Indian nationalism.

विनायक दामोदर सावरकर यांच्या हिंदुत्वाच्या संकल्पनेचे आणि भारतीय राष्ट्रवादावरील त्याच्या प्रभावाचे विश्लेषण करा.

3 a Why is Gopal Ganesh Agarkar considered a rationalist and radical social reformer? Discuss his major contributions.

गोपाळ गणेश आगरकर यांना विवेकवादी आणि मूलगामी समाजसुधारक का म्हटले जाते? त्यांच्या प्रमुख योगदानांची चर्चा करा.

Or किंवा

3 b Examine Dr. B.R. Ambedkar's strategies for the social and political emancipation of Dalits in India.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी भारतातील दलितांच्या सामाजिक व राजकीय मुक्तीसाठी मांडलेल्या रणनीतीचे परीक्षण करा.

4 a Evaluate Pandit Jawaharlal Nehru's approach to socialism and its implementation in post-independence India.

पंडित जवाहरलाल नेहरू यांच्या समाजवादाच्या दृष्टिकोनाचे आणि स्वातंत्र्योत्तर भारतातील त्याच्या अंमलबजावणीचे मूल्यमापन करा.

Or किंवा

4 b Discuss Dr. Ram Manohar Lohia's concept of socialism and its relevance in contemporary India.

डॉ. राम मनोहर लोहीया यांच्या समाजवादाच्या संकल्पनेची आणि आजच्या भारतातील तिच्या संदर्भातील उपयुक्ततेची चर्चा करा.

5 Write short notes on any two of the following.

खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा.

a. Mahatma Gandhi - Non violence - महात्मा गांधी - अहिंसा

b. Swatantrya Veer Savarkar - Pitrubhu and Punyabhu - स्वातंत्र्यवीर सावरकर - पितृभू आणि पुण्यभू

c. Dr. Ambedkar - Riddles issue - डॉ. आंबेडकर - रिडल्स प्रकरण

d. Pandit Jawaharlal Nehru - Mixed economy

पंडित जवाहरलाल नेहरू - मिश्र अर्थव्यवस्था

*****